

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: **D. ALEXANDRESCO****ABONAMENTUL**

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

11 — Strada Artei — 11

In dosul Palatului Justiției

SUMAR:**JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:**

Curtea de casație, s. II: Neptalim I. Maras cu Banca Agricolă din București, cu o observație de d-l D. Alexandresco;
Idem: Ministerul Public cu Alecu Scântee ș. a., cu o notă de d-l Ștefan Scriban;

Tribunalul Dorohoi: Tudorache și Haralambie Andreescu cu Marioara Petre Hertzeanu;

Tribunalul Mehedinți, s. II: Maria Ștefan Creangă cu D-tru zis și Tache Butărescu;

Judecătoria Ocol Mostiștea (Ilfov): Bucur Ion David cu Șerban și Dinu David;

Judecătoria Ocol II Ploiești: Dinu și Ioniță Mihalache cu Vasile Georgescu.

Interpretarea art. 239 Proc. civilă, de d-l G. I. Demetriu.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ**INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II**

Audiența de la 14 Iunie 1902

Președenția D-lui **C. C. ȘTEFĂNESCU**, Consilier

Neptalim I. Maras cu Banca Agricolă din București

Probe. — Obligațiuni comerciale și liberațiuni. — Dovădirea lor. — Martori. — Aprecieri suverane a instanțelor de fond. — (Art. 46 Cod comercial).

Banca agricolă. — Gagiū. — Imprumut cu gagiū. — Vinzarea gagiului. — Cum trebuie să se facă. — Dacă trebuie să se facă prin vânzare publică sau și prin vânzare voluntară. — Condițiuni. — (Art. 21 din legea Băncei agricole și art. 482 și 488 din Codul comercial).

1. Obligațiunile comerciale și liberațiunile se probează cu marturi, ori de câte ori autoritatea judecătorească ar crede că trebuie să admită această probă.

Așa dar, instanțele de fond sunt suverane a respinge proba cu martori ori de câte ori se vor convinge că o asemenea probă este nefolositoare în cauză, destul numai că hotărîrea lor, în această privință, să fie motivată.

2. De și, după art. 21 din legea de la 1 Aprilie 1894 pentru constituirea Băncei agricole, și după art. 482 și 488 din Codul comercial, vânzarea gagiurilor se face prin licitație publică, fiind nulă ori-ce clausă care ar autoriza pe creditor a-și apropria gagiul ori a dispune de dînsul, fără îndeplinirea formelor prevăzute pentru vânzare, însă această nulitate este prescrisă numai în favoarea debitorului pentru că la contractarea împrumutului și la constituirea gagiului să nu fie silit, — împins de nevoie, — să primească condițiile grele ce creditorul ar voi să-i impună.

O dată, însă, ce împrumutul a fost efectuat și gagiul constituit, nimic nu împiedică pe debitor să autorise pe creditor să vînză gagiul prin o vânzare de bună voe, iar nu prin vânzare publică, dacă dînsul găsește mai cu folos acest mod de înstrăinare.

Decisiunea 235/902. — Respins recursul făcut de Neptalim I. Maras, contra decisiiei Curței de apel din Galați secția II No. 34/901, în proces cu Banca agricolă din București.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l președinte N. Mandrea;

Pe d-l avocat C. Cernescu din partea recurentului Neptalim I. Maras, în dezvoltarea motivelor de casare; Pe d-l avocat V. Miclescu din partea intimei Banca agricolă, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

I. «Exces de putere.

«Onor Curte de apel 'm-ă respins proba cu marturi spre a dovedi nu numai existența gagiului aversei în plus care 'm-ă dă dreptul la sumele din cererea reconvențională».

Avînd în vedere că, după art. 46 din C. comercial, obligațiunile comerciale și liberațiunile se probează cu marturi, ori de câte ori autoritatea judecătorească ar crede că trebuie să admită această probă;

Considerînd dar că din acest text de lege rezultă că instanțele de fond sunt suverane a respinge proba cu marturi ori de câte ori se vor convinge că o asemenea probă este nefolositoare în cauză, destul numai că hotărîrea lor, în această privință, să fie motivată;

Considerînd, în speță, că Curtea de apel motivează suficient decisiunea prin care respinge ca inutilă proba cu marturi cerută de recurent;

Că așa fiind, acest mijloc de casare are a fi respins ca neîntemeiat;

Asupra mijlocului al doilea de casare:

«Violația art. 21 L. B. agricolă, art. 488 și 489 C. comercial.

«Contrar dispozițiilor acestor texte de lege, onor. Curte a admis ca bună vânzarea gagiului în afară de condițiile și formele stabilite de lege».

Avînd în vedere art. 21 din legea de la 1 Aprilie 1894 pentru constituirea Băncei agricole, și art. 482 și 488 din Codul de comerț;

Considerînd că, de și prin aceste art. de lege, vânzarea gagiurilor se face prin licitație publică, fiind nulă ori-ce clausă care ar autoriza pe creditor a-și apropria gagiul ori a dispune de dînsul fără îndeplinirea formelor prevăzute pentru vânzare, însă această nulitate este prescrisă numai în favoarea debitorului, pentru că la contractarea împrumutului și la constituirea gagiului să nu fie silit, împins de nevoie, să primească condițiile grele ce creditorul ar voi să-i impună;

Că o dată însă ce împrumutul a fost efectuat și gagiul constituit, nimic nu împiedică pe debitor să autorise pe creditor să vînză gagiul prin o vânzare de bună voe, iar nu prin vânzare publică, dacă dînsul găsește mai cu folos acest mod de înstrăinare;

Considerînd că, în speță, Curtea constată în fapt că recurentul singur a autorizat în scris pe Bancă de a

vinde produsele depuse în gagiū, cu orī-ce preț, și cum va crede de cuviință;

Că, dar, nu se poate plinge că Banca a vândut gagiul prin bună învoială după propria sa autorisațiune;

Că așa fiind, și acest motiv de casare urmează a fi respins ca neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

Observație. — Primul punct decis de Curtea de casație, prin decizia ce publicăm astă-zī, este relativ la dovedirea obligațiilor și a liberațiunei lor în materie comercială.

Proba testimonială și, în consecință, și a pre-sumțiilor de fapt (art. 1203 C. civ.) ⁽¹⁾, este admisibilă în materie comercială, fără nici o restricție, orī-care ar fi valoarea litigiului, după aprecierea judecătorilor, chiar contra și peste ceea ce cuprinde actul scris ⁽²⁾.

Multiplicitatea afacerilor comerciale și repeziciunea cu care comercianții adesea-orī contractează, a impus această excepție încă din timpurile cele mai depărtate; căci cele mai de multe-orī ei nu aū timpul de a recurge la acte scrise.

Judecătorii sunt liberi de a admite proba testimonială, saū de a o respinge, după împrejurări, destul este ca ei să-și motiveze hotărīrea lor ⁽³⁾.

Este suficient ca actul să fie comercial numai pentru una din părți, pentru ca proba testimonială să fie admisibilă chiar în privința părței a cărei act nu este comercial, fiind-că, în asemenea caz, după art. 56 din Codul comercial, toate părțile contractante sunt supuse, în cât privește acest act, legei comerciale, și prin urmare, sistemul de probațiune admis în materie comercială ⁽⁴⁾.

Regula care admite proba testimonială și a pre-sumțiilor în materie comercială, orī-care ar fi valoarea litigiului, încetează, însă, de a fi aplicabilă de câte orī este vorba de un fapt, de o obligație, saū de o liberare, pentru dovedirea cărora legea cere un act scris; căci de câte-orī legea comercială cere proba prin scris, proba testimonială nu

poate fi admisă de cât în casurile în care ea este permisă și de Codul civil (art. 55 C. com.) ⁽⁵⁾. Or, legea comercială cere un act scris pentru mai multe contracte. Acestea sunt: contractele de societate (art. 88 C. com.) ⁽⁶⁾, și chiar asociațiunile în participație (art. 256 C. com.) ⁽⁷⁾; contractele de asigurare (art. 445 C. com.); contractele de gagiū comercial, însă numai în privința celor de al treilea și dacă suma pentru care ele sunt constituite trece peste suma de 500 lei noi (art. 478 Cod com.) ⁽⁸⁾; contractele pentru construirea saū înstrăinarea unui vas (art. 491, 493 C. com.); contractele de înrolare ale persoanelor care compun echipagiul (art. 532 C. com.); contractele de închiriere a unui vas (art. 557 C. com.); contractele de împrumuturi maritime (art. 602 C. com.), etc.

Al doilea punct decis de Inalta Curte este relativ la realizarea amanetului.

Iată ce găsim, în această privință, în art. 604 din Codul Calimach (461 C. austriac):

«Creditorul amanetar nu poate să rămāe proprietar a amanetului, saū a ipotecei, de aū și făcut alcătuire într'acest chip; iar dacă el nu va lua deplin dritul său la hotărītul termen, poate să ceară prin judecată vinđarea amanetului, saū a ipotecei»; iar art. 1805 din acelaș Cod (1371 C. austriac) cuprinde următoarele: «Toate condițiile și adăogitele tocmei care vor fi împotriva firei tocmelei amanetului și a împrumutului, nu aū tărie. De acest feliū de tocmele sunt: drept pildă, că să rămāe lucrul amanetat în proprietatea creditorului; să poată a'l înstrăina după a sa voință, saū să'l ție pentru sineși cu un preț de mai înainte hotărīt, dacă nu-ī va plăti datoria la împlinirea termenului; să nu mai aibă voe dă-tornicul să scoată amanetul, saū să nu deie în sub ipotecă la o a treia persoană lucrul nemiș-cător dat în ipotecă, și să nu poată creditorul să ceară vinđarea amanetului prin judecată după împlinirea termenului» ⁽⁹⁾.

S'a decis, însă, că nulitatea acestor clause nu interesează ordinea publică, ci a fost edictată numai

⁽¹⁾ Cpr. Cas. rom. Bulet. s-a II, 1885, p. 867. Bulet. s-a II, 1892, p. 1012. Cas. fr. D. P. 94. 1. 168. D. P. 96. 1. 301. Bonnier, *Tr. des preuves*, 816 (ed. Larnaud). Fuzier-Herman, *C. civ. annoté*, III, art. 1353, No. 31 urm. T. Huc, VIII, 345. Demolombe, XXIX, 710. Larombière, *Oblig.*, V, art. 1337, No. 22. Lyon-Caen et Renault, *Dr. comm.*, III, 83.

⁽²⁾ Cas. rom. Bulet. s-a II, 1892, p. 1012 și 1038. Bulet. 1893, p. 650. *Curierul Judiciar* din 1893, No. 64. T. Huc, VIII, 291. Baudry, II, 1274. Demolombe, XXX, 100. Colmet de Santerre, V, 315 bis XXV. Aubry et Rau, VIII, § 763 bis, p. 325, nota 3. Marcadé, V, art. 1348, No. 7. Bonnier, 145 (care revine asupra primei sale opinii). Lyon-Caen et Renault, *op. cit.*, III, 78. — *Contră*: Cas. rom. Bulet. s-a II, 1891, p. 1015. Această decizie interpretă, însă, în mod greșit art. 46 C. com.

⁽³⁾ Cpr. C. Galați, *Dreptul* din 1900, No. 19. C. Bruxelles, *Pasicrisie belge*, 1869. 2. 377.

⁽⁴⁾ Cpr. Massé, *Dr. comm.*, IV, 2543. Ricci, *Delle prove*, 227. Vezi și Cas. rom. *Dreptul* din 1901, No. 29. — Soluția contrară este generalmente admisă în Franța din cauza lipsei art. 56 în Codul comercial francez. Cpr. T. Huc, VIII, 291.

⁽⁵⁾ Cpr. Trib. Iași, *Dreptul* din 1901, No. 31.

⁽⁶⁾ Ast-fel, societățile comerciale nu pot fi dovedite cu marturi. Cas. rom. Bulet. s-a II, 1892, p. 167.

⁽⁷⁾ Actul scris fiind cerut și pentru asociațiile în participare (art. 256 C. com.) ele nu pot fi dovedite prin marturi. Cas. rom. Bulet. s-a II, 1893, p. 296; C. Craiova, *Curierul Judiciar* din 1896, No. 46), nici prin jurământ (Cas. rom. Bulet. s-a II, 1895, p. 1386). — Asociația în participare, neconstituind o persoană juridică distinctă de persoana asociaților, nu poate fi opusă creditorilor personali ai coasociaților. Cpr. C. Iași, *Curierul Judiciar* din 1901, No. 51.

⁽⁸⁾ Cpr. C. Galați, *Dreptul* din 1901, No. 29. Art. 478 din Codul de comerț nu este, deci, în armonie cu Codul civil, Vezi t. VII a Comentariilor noastre, p. 249, nota 1.

⁽⁹⁾ Cpr. art. 1229 C. german; art. 1884 C. italian; art. 222 C. federal al obligațiilor, etc.

în interesul debitorului, ca o măsură de protecțiune față cu creditorul; de unde ar rezulta că debitorul era liber de a invoca această nulitate, sau de a renunța la dânsa, după cum îl povățuia interesul⁽¹⁰⁾.

Codul actual cuprinde dispoziții aproape identice cu acele ce figurează în Codul Calimach. Art. 1689, § 2 din Codul civil și art. 488 din Codul comercial prevăd, între altele, că este nulă ori ce clausă (pact comisor) prin care s'ar autoriza pe creditor a-și însuși amanetul, sau a dispune de el, fără îndeplinirea formelor statornicite de lege. Această dispoziție, împrumutată de la dreptul roman⁽¹¹⁾, are de scop de a înlătura fraudă. În adevăr, prin primirea unui amanet de o valoare mai mare de cât datoria, și prin stipularea unei clause care, din capul locului, ar face pe creditor proprietarul lucrului amanetat, la caz de neplată la termen, creditorul ar fi putut să sărăcească pe debitor, care, cele de mai multe ori, cu ușurință ar fi primit asemenea clausă, creștând că va putea plăti la timp.

Proibițiunea pactului comisoriu fiind, însă, o derogare de la principiul libertății convențiilor (art. 969 C. civ.), este de strictă interpretare; de unde rezulta că trebuie să considerăm ca validă clausa prin care creditorul, *posterior* contractului, ar fi imputernicit a-și însuși amanetul, pentru că, în asemenea caz, nu mai suntem în termenii dispoziției excepționale edictată de legiuitor.

Iată, cum se exprimă, în această privință, un autor: «La nullité de la clause est absolue, parce qu'elle touche à l'ordre public. Ainsi, le pacte commissaire contenu dans un contrat de nantissement ne pourrait être validé par la cession ultérieure de la propriété des objets engagés⁽¹²⁾. Mais le texte qui établit cette nullité doit être interprété restrictivement comme tous ceux qui contiennent des dispositions rigoureuses. Par exemple, telle convention, qui serait nulle si on l'insérât dans le contrat de nantissement, sera valable si elle intervient à une époque postérieure. La solution est logique. Elle est aussi raisonnable. En effet, si le contrat pignoratif postérieur à la constitution du gage peut encore cacher une convention usuraire, du moins on est sûr que la liberté du débiteur est entière; ayant obtenu l'argent dont il avait besoin, il n'est plus exposé à subir,

contraint et forcé, les conditions du prêteur»⁽¹³⁾.

Codul german nu permite stipularea unei asemenea clause de cât din momentul când creditorul este în drept a realiza amanetul. «Este nulă ori ce convenție, ȳice art. 1229 din acest Cod, în virtutea căreia proprietatea lucrului urmează a fi atribuită sașu transmisă creditorului amanetar, pentru cazul când acest din urmă n'ar fi plătit de loc, sașu n'ar fi plătit la timp, dacă asemenea convenție a fost făcută înaintea dreptului de vinđare⁽¹⁴⁾.

În baza principiilor de mai sus, atât doctrina cât și jurisprudența validează vinđarea amanetului făcută de bună credință și fără fraudă de debitor creditorului, în urma și chiar înaintea scadenței datoriei, însă în ori ce caz *posterior constituirei contractului*⁽¹⁵⁾.

De asemenea, nu mai rămâne nici o îndoială, după cum foarte bine decide și Curtea noastră supremă, prin decisia mai sus reprodusă, că *în urma constituirei contractului de amanet*, debitorul poate în mod valid să autorise pe creditor a vinde, fără îndeplinirea vre-unei formalități, obiectul amanetat. Asemenea convenție, care nu s'ar putea face din capul locului, prin contractul de amanet, pentru motivele mai sus expuse, este validă, dacă ea a fost făcută mai târziu, atunci când debitorul nu mai este la discreția creditorului său. În acest sens se pronunță, cu drept cuvânt, atât doctrina cât și jurisprudența și această soluție este admisibilă atât în materie civilă, cât și în materie comercială⁽¹⁶⁾.

D. Alexandresco

(13) Beudant, *Les suretés personnelles et réelles*, I, No 200 p. 178. În acelaș sens: Baudry et Loynes, *Nantissement Privil. et hypothèques*, I, 133, p. 130. Répert. Sirey, V^o Gage 450. Laurent, XXVIII, 519. Arntz, IV, 1598. T. Huc, XII, 384. Planiol, II, 2459 (ed. a 2-a). Répert. Sirey, V^o Gage, 450. Cesare Vivante, *Il Codice di commercio ital. commentato*, V, art. 458, 459, No. 543, p. 390. Trib. Paris și C. Gand, *Gaz. Trib.* 22 Aug. 1894, și *Pascrisie belge*, 1885, 2, 324. *Contră*: Guillouard, *Nantissement*, 168 P. Pont, *Petits contrats*, II, 1157. Troplong, *Nantissement*, 386.

(14) «Eine vor dem Eintritte der Verkaufsberechtigung getroffene Vereinbarung, nach welcher dem Pfandgläubiger, falls er nicht oder nicht rechtzeitig befriedigt wird, das Eigentum an der Sache zufallen oder übertragen werden soll, ist nichtig».

(15) Cpr. Aubry et Rau, IV, § 434, p. 712. Laurent, XXVIII, 520. Répert. Sirey, V^o cit., 454. Pand. fr., V^o Gage, 447. 448. Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 134. C. Paris. Pand. Périod. 1897. 2. 351.

(16) Cpr. Pand. fr., V^o Gage, 449 și 584. Répert. Sirey, eod. V^o, 535. F. Herman, *C. civ. annoté*, IV, art. 2079, No. 55. Troplong, *op. cit.*, 537, 559. Laurent, XXVIII, 521. Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 134 P. Pont, *op. cit.*, II, 1163. Guillouard, *op. cit.*, 170. Cas. fr. Sirey, 36. 1. 110.

(10) Cpr. C. Galați, *Curierul Judiciar* din 1895, No. 29.

(11) Trebuie, însă, să observăm că, la Romani, inserțiunea unui pact comisoriu într-un contract de amanet, făcea să cadă însuși amanetul și lipsea pe creditor de siguranța ce-ȳ dădea acest contract. L. 3. Cod., *De pactis pignorum, et de lege commissoria in pignoribus rescindenda*, 8, 35 Cpr. Windscheid, *Lehrbuch des Pandektenrechts*, I, § 238.

(12) Cas. fr. Sirey, 95. 1. 238.

Audiența de la 7 Octombrie 1903

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Ministerul public cu Alecu Scănteie ș. a.

Contravenții la legea sanitară. — Amendă. — Insolabilitatea contravenientului. — Dacă, în acest cas, amenda poate fi înlocuită cu închisoarea. — (Art. 28 din Codul penal).

Amenda, pronunțată pentru o infracțiune la legea sanitară, poate fi înlocuită cu închisoarea în cas de insolabilitate a contravenientului.

Decisia No. 1122/903. — Casată, după divergență, în urma recursului făcut de d-l procuror general al Curții de apel din Iași, decisiunea celei Curți sect. I cu No. 883/903, în afacerea lui Alecu Scănteie ș. a.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. R. Manolescu ; și

Pe d-l procuror Stătescu, în conclusiunile sale, în lipsa intimațiilor.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Curtea respingând cererea noastră, a violat în mod vădit dispozițiunile clare și categorice ale art. 28 și 30 C. penal, căci argumentațiunea sa, că legea sanitară e posterioară Cod. penal și nu prevede dispozițiunea art. 28, este cu totul neîntemeiată din punctul de vedere juridic, și iată pentru ce: atât, dispozițiunile art. 28 cât și ale art. 30 din C. penal, privitoare la transformarea amendei în închisoare, în cas de insolabilitate, în materie corecțională și polițienească, sunt generale și fără nici o restricțiune și ele se aplică neîndoelnic, fără excepțiune, atât la faptele prevăzute de menționatul Cod, cât și la cele prevăzute de legile speciale posterioare, căci au caracter propriu zis penal, cum este în speță legea sanitară.

«Este de principiu și generalmente admis că regulile dreptului comun, care guvernează o materie, se aplică și la legile speciale cu acelaș caracter, afară numai dacă acele legi nu derogă în mod expres la regulile dreptului comun, sau dacă dispozițiunile legilor speciale sunt incompatibile cu regulile generale; or, în specie, nu ne găsim nici într'un cas nici într'altul: legea sanitară nu conține nici o derogățiune expresă în privința cestiunei, și nu există din acest punct de vedere nici o incompatibilitate între principiile de care densa este călăuzită și între regula din art. 28 Cod penal, din contră, o asemenea regulă îi este absolut necesară, pentru buna sa funcționare în interesul societății, căci alt-fel pedeapsa amendei prevăzută de densa în generalitatea casurilor ar deveni ilusorie, nu s'ar putea executa nici odată ceea-ce credem că nu a fost nici de cum intențiunea legiuitorului. Pedeapsa derivă din dreptul de a comanda, ea are de obiect sancționarea unui ordin, și tinde la răsplata și la prevenirea unei infracțiuni, și când se prezintă cu un asemenea caracter, nu se poate imagina o pedeapsă impotentă.

«Sunt într'adevăr unele legi speciale care prevăd chiar în mod expres transformarea amendei în închisoare, conform art. 28 sau 30 din Codul penal, dar această prescripțiune este inutilă, căci prin ea nu face de cât să se confirme regula comună, și dacă sunt și legi cari n'o fac, aceasta nu înseamnă că ele deroagă de la această regulă. Argumentul: *qui dicit de unus negat de altero*, nu își are aci aplicațiunea (A se vedea Garraud, *Cod pén.*, vol. II, No. 629, relativ la circumstanțe atenuante, legi speciale).

Având în vedere că este a se ști dacă amenda pronunțată pentru o infracțiune la legea sanitară în cas de insolabilitate, poate fi înlocuită cu închisoare, conform art. 28 C. penal;

Considerând că, pe lângă și afară de C. penal, sunt legi penale accesorii sau speciale, precum: legea vamală, legea monopolului tutunurilor, legea sanitară, legea silvică, legea pescuitului, legea vânătorului, legea cârților de joc și altele;

Că, pentru a determina raportul între C. penal și diversele legi penale, accesorii, avem a urma următoarele reguli: că, în genere, dispozițiunile din Codul penal și din Proced. penală au a fi observate în totul

când avem a cerceta și judeca o infracțiune conform unei legi penale accesorie, fie în cât privește pedeapsa, pronunțarea și aplicarea pedepsei, fie în privința modului de judecare, afară dacă legile penale accesorii ar conține dispozițiuni speciale, fiind că regulile și dispozițiunile din Codul penal și din Codul de procedură penală, ca reguli și dispozițiuni generale, se impun a fi observate ori de câte ori e vorba de judecarea unei fapte declarată infracțiune penală și prin o lege penală specială, dar aceasta numai dacă legile penale accesorii n'ar conține dispozițiuni contrare;

Considerând că, din acest punct de vedere, dacă pentru o faptă oare care prevăzută de o lege penală accesorie, această lege conține sau o dispoziție specială în privința pedepsei, sau în privința jurisdicției, sau în privința judecării, sau a modului de judecare și de aplicare, numai dispozițiile din legea penală accesorie sau specială au a fi observate;

Considerând că amenda care a fost pronunțată pentru o infracțiune la legea sanitară e pedeapsă și are a fi transformată în cas de insolabilitate, conform art. 28 C. penal, pentru că această dispoziție generală are a se aplica la toate pedepsele consistând în amenzi pronunțate pentru o infracțiune prevăzută, fie de C. penal fie de legile penale accesorii; că acea regulă, numai atunci va avea a nu fi aplicată când legea sanitară ar conține anume o dispoziție, ceea-ce nu e;

Considerând că nu s'ar putea susține că în genere infracțiunile prevăzute prin legile penale speciale ar fi simple contravenții și că era a ne mărgini numai la aplicarea dispozițiilor din aceste legi, fără a mai recurge la dispozițiile Codului penal, sau Codul de procedură penală, pentru că odată ce o faptă neprevăzută de C. penal este declarată prin o lege specială ca infracțiune, fiind penală, trebuie să ne conducem în totul pentru apreciere, judecare și condamnare, de regulile din C. penal și din Cod. de proc. penală, care sunt regulile generale și pentru toate infracțiunile prevăzute de legile penale speciale;

Considerând că asemenea nu se poate susține că legile penale speciale fiind posterioare C. penal, dispozițiile art. 28 C. penal n'ar avea a se aplica, fiind că faptul că legile penale speciale sunt mai toate posterioare nu ne poate servi ca argument de folos, afară dacă însăși legea penală ar conține dispoziții contrare regulilor generale din Codul penal sau Codul de procedură penală;

Considerând că asemenea nu se poate susține că regula transformării amendei în închisoare ar trebui să fie declarată anume de legea penală specială pentru ca să fie admisă, precum prevede art. 89 legea monopolului tutunurilor, pentru că, din contră, această dispoziție confirmă numai principiul cel susținem, că adică toate regulile din Codul penal se aplică și la legile penale speciale, și nu e trebuință ca aceasta să fie proclamat prin fie-care lege penală specială;

Considerând că așa fiind, Curtea de apel din Iași prin încheierea No. 883 din 9 Mai 1903, a violat legea când a declarat că amenziile pronunțate pentru o infracțiune la legea sanitară contra lui Alecu Scănteie, n'ar avea a fi transformate în închisoare conform art. 28 Cod penal, fiind constatată insolabilitatea codamnatului;

Că, de aceea, motivul este fondat și are a se admite.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Notă.— O chestiune relativ mică, neînsemnată, cum e aceea a transformării în închisoare a amendelor date conform legii sanitare, a avut darul să dea naștere la atâtea discuțiuni, încât am văzut-o producând divergențe la Tribunalul Neamț, la Curtea de apel din Iași și chiar în sânul Su-

premei Curții, care a pus principiul că atari amendi se pot transforma în închisoare, dacă condamnatul este insolubil.

Opiniunea aceasta am susținut-o și noi, când am comentat un jurnal al Curții de apel din Iași ⁽¹⁾, și o hotărâre a Tribunalului Neamț ⁽²⁾, unde, cu un lux de motive, am demonstrat că chestiunea nici nu poate suferi discuțiune.

Cu acea ocaziune ziceam: «Iată ce am avut de spus asupra acestei chestiuni ce am dori s'o vedem definitiv rezolvită de suprema Curte».

De acum înainte credem că discuțiunea e închisă și de oare-ce am mai analizat deja chestiunea aceasta, ne mărginim a trimite pe cititori la numerele din această revistă menționate în note, unde vor găsi toate argumentele ce s'au adus, pro și contra, în chestiunea pentru care de acum desbaterile sunt închise.

Ștefan Scriban

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DORHOI

Audiența de la 15 Ianuarie 1897

Președenția D-lui A. NEGRESCU, Membru

Tudorache și Haralamb Andriescu cu Marioara Petr. Herțanu

Martori.—Materie corecțională.—Refusul unui martor de a presta jurământ. — Dacă poate fi condamnat la amendă.—Caracterul acestei amende. — Dacă se poate ridica.—(Art. 190 — 193 C. pen.; art. 77, 78, 156, 157, 329 și 378 Pr. pen.).

In materie corecțională, ca și în materie criminală, martorul chemat înaintea tribunalului spre a'și arăta știința sa, și care refuză de a jura, poate fi pedepsit la o amendă, și această amendă nu este o pedeapsă, întru cât nu se poate transforma în închisoare în cas de insolabilitate, ci este pur coercitivă, care poate înceta din momentul ce martorul va fi prestat jurământul și va fi dat, în timp util, arătarea sa în cauza în care este chemat.

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere că în fapt martora Limbiada Grigore Cucu, refuză de a presta jurământul pentru ea în urmă să i se ea depunerea în procesul privitor pe Tudorache Andriescu și Haralamb Andriescu pentru faptul că au lovit pe Marioara Petr. Herțanu;

Având în vedere că martora persistă în refusul său, cu tot indemnul dat de d-l Președinte ca să jure, că ea nu arată un motiv pentru ce nu voește a jura, pe care tribunalul să îl aprecieze;

Având în vedere în drept că martorii sunt obligați a depune știința lor în fața justiției, că refuzul lor constituie după art. 192 din C. p. o infracțiune la legea penală, infracțiune prevăzută de legiuitorul penal sub rubrica «refuzului de serviciu datorit legalminte (art. 190—193 C. p.)»;

Că în contra acestui refuz, pe lângă pedeapsa Codului penal (art. 192) Codul de procedură penală, prevede și el mijloace coercitive în contra recalcitrantului pentru a' l face să vină și să 'și arate știința sa, că aceste mijloace coercitive sunt amenda și mandatul de aducere, că amenda prevăzută de Procedura penală, ne putând fi transformată în

închisoare, nu se poate zice că ea este o pedeapsă în sensul Codului penal și ca atare nu s'ar putea întinde prin analogie la cazuri neprevăzute în legislațiunea penală, și ca dovadă că această amendă nu e o pedeapsă, ci numai un mijloc coercitiv, este că martorul poate fi dispensat de această amendă în urma cererii sale justificată (art. 78 Pr. p. și 156 Pr. pen.); nu însă achitat, de oare-ce n'a fost dat în judecata corecțională;

Având în vedere art. 378 al. ult. din Pr. pen. relativ la Curtea cu jurați care prevede expres că, în caz când martorul refuză de a jura, va fi pedepsit conform art. 77 din Pr. p. adică la o amendă coercitivă, care poate înceta din momentul ce martorul va fi prestat jurământul și va fi dat arătarea sa în timp util cauzei, în care este chemat;

Având în vedere că dacă acest mijloc coercitiv este admis de lege, înaintea Curții cu jurați în mod expres, nimic se opune ca el să fie admis și înaintea tribunalului, fără a se putea cătuși de puțin susține cu temei că să crează penalitate prin interpretare, întru cât caracterul acestei amenzi nu e penal, ci coercitiv, ne putându-se transforma amenda în închisoare și putând fi dispensat martorul din momentul ce a jurat și a dat mărturia sa în timp util procesului în care este chemat;

Ast-fel fiind, tribunalul făcând aplicațiunea art. 155, 77, 329, 378 al. ult. din Pr. pen. urmează a condamna pe martora Limbiada Grig. Cucu la 100 lei amendă în folosul statului, fără restricțiunea art. 28 C. p. lămurind că această amendă se va calcula în lei vechi, de oare-ce este o amendă prevăzută de Codul de Pr. penală;

Notă. Această hotărâre s'au confirmat pur și simplu de Curtea de apel din Iași prin decisia No. 270 din 7 Martie 1897.

(N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MEHEDINȚI, s. II

Audiența din 26 Februarie 1903

Președenția D-lui M. PARASCHIVESCU, Președinte

Maria Stefan Creangă cu Dumitru zis și Tache Butărescu pentru revendicare de pământ rural

Sentiința civilă No. 57

Pământ rural.—Instrăinarea unui asemenea pământ.—Dacă comercianții sătenii, locuitorii la țară, pot cumpăra asemenea pământ de la cei improprietariți. — Dreptul văduvei fără copii.—Dreptul copiilor minori rămași pe urma săteanului clăcas decedat înainte de a fi improprietărit.—Improprietărirea lor pe numele mamei lor.—Dacă dânsa poate instrăina valabil acel pământ.—(Art. 4 și 7 din legea rurală din 1864; art. 1 din legea interpretativă din 1879).

1) Atât legea rurală din 1864 cât și cea interpretativă din 1879 nu a permis improprietăriților de a instrăina pământul ce li s'a dat prin acele legi de cât către comună și către săteni cultivatori de pământ.

Ast-fel, un cărciumar de la țară, de și locuitor sătean, nu poate cumpăra pământ dat după legea rurală.

2) După legea rurală din 1864, femeile nu puteau fi improprietările cu pământ de cultură, însă se da văduvei fără copii loc de casă.

Nevêrstnicului unui sătean i se da însă acelaș pământ pe care clăcuise tatăl său la epoca morții sale, dacă văduva 'și lua îndatorirea de a plăti despăgubirile clăcei.

În asemenea cas, dacă în tabela de improprietărirea figurează numele văduvei, iar nu a

(1) Curierul Judiciar No. 58/902.

(2) Ibidem No. 58/903.

nevêrstnicilor, aceasta însemnează nu că dânsa este proprietară, ci că dânsa a fost improprietărită în numele și pentru copii săi minori, și că dânsa s'a obligat a plăti pentru nevêrstnicii săi copii despăgubirile clăcei.

Dacă într'un asemenea cas femeia vinde pământul pe care a fost improprietărită în numele și pentru copii săi minori, acest act de vânzare este nul pentru că dânsa nu putea înstrăina valabil acel pământ, nefiind dânsa personal improprietărită.

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere apelul făcut de Maria Ștefan Creangă, cu autorizațiunea soțului său, din comuna Almăgele, contra cărții de judecată a judecătoriei de pace Blănița No. 570.901, prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea ce a intentat contra lui Dumitru zis și Tache Butărescu pentru revandicarea a 11 pogoane pământ ce i se cuvine moștenire de la mama numitei Maria Văduva ;

Având în vedere cartea de judecată apelată, actele din dosar, precum și susținerile părților astăzi și la precedentele audiențe ;

Având în vedere că intimatul pentru a se apăra în contra pretențiunilor apelantei, — reclamantă la prima instanță, — a invocat un act de vânzare autenticat de acest tribunal s. I la No. 734/86, cu care a cumpărat de la mama apelantei pământul în discuțiune ; precum și prescripțiunea de bună credință de zece ani. Iar apelanta la rândul său, prin avocatul de care a fost asistată, a combătut susținând că : intimatul nu putea cumpăra acel pământ de la mama dânssei pentru că nu îi aparținea ei, ci i s'a dat cu drepturile copiilor ; și al doilea, intimatul nu mai putea cumpăra și din punctul de vedere că la epoca cumpărării avea pământ în Dobrogea și apoi era comerciant cârciumar, — și în această calitate, legea rurală nu îi permite a cumpăra asemenea pământuri ;

Considerând că, preocupățiunea legiuitorului din 1864, când a întreprins marea operă de emancipare a unui întreg popor, a fost să ia toate garanțiile necesare ca mica proprietate rurală întemeiată de el și isvorâtă dintr'o adâncă necesitate socială, să fie apărată contra atingerilor de orî-ce natură și de orî-unde ar proveni, îngrădind în acest scop, prin art. 7 libera dispozițiune a ei și nepermițând sătenilor improprietăriți de a o înstreina de cât către comună sau alt sătean ;

Că această dispozițiune de lege, cam laconică în redactarea ei, n'a fost suficientă pentru apărarea drepturilor și intereselor sătenilor, fiind-că a dat loc la diferite interpretări, și de aceea legiuitorul din 1879 s'a grăbit a arăta intențiunea celui din 1864, asupra modului cum urma a se interpreta art. 7, dispunând că învoiala dată sătenilor de a cumpăra pământuri rurale, se mărginește numai și numai în favoarea cultivatorilor săteni, — care nefiind clăcași în 1864 nu au avut asemenea pământuri, și această învoială a limitat-o la întinderea de pământ recunoscută unui fost clăcaș ;

Considerând dar că din combinațiunea art. 4 și 7 din legea rurală și art. 1 din legea interpretativă din 1879, rezultă că legiuitorul nu a permis improprietărilor de a înstreina pământuri rurale de cât numai către comună și către sătenii cultivatori de pământ cari s'ar afla în situațiunea foștilor clăcași din 1864, excluzând pe femei, pe nevôlnici și pe locuitorii de la țară care nu s'au ocupat cu cultura pământului, ci au alte ocupațiuni : căci legiuitorul prin cuvântul «sătean» întrebuintat în art. 7 nu a voit a'î da o aplicație în sensul de a exprima generalitatea casurilor, dânsul ne vîind să aibă în vedere de cât pe sătenii cari în mod obicinuit sunt cultivatori de pământ, avînd unica lor ocupație munca câmpului ; că aceasta a fost intențiunea legiuitorului, reese din modul de aplicare al legii rurale și din termenii întrebuintați în lege pentru recunoașterea dreptului de improprietărire al clăcașilor ;

În adevăr, în art. 1, principiile legii din 1864 cu aceleași

expresiuni sunt întrebuintate și în art. 7, «sătenii sunt și ră-mân proprietari pe locurile supuse posesiunei lor», și la punerea în aplicare a legii nu li s'a dat pământ de cât numai la aceia ce clăcneau. Or, este incontestabil că atât femeia, care nu-i era permis prin lege să fie improprietărită, cum și cârciumarii cari sunt niște profesioniști nu putea fi și clăcași ;

Considerând că aceste legi fiind excepționale, dispozițiunile cuprinse într'insele sunt de cea mai strictă interpretare, și ast-fel față cu cele mai sus expuse urmează a se stabili dacă mama apelantei a fost improprietărită personal, dacă a putut vinde pământul în discuțiune, și dacă intimatul a putut cumpăra în mod valabil față cu obiecțiunile și argumentele ce i se opun ;

Avînd în vedere că prin art. 4 din legea rurală, să pre-vede că văduvelor fără copii și nevôlnicilor nu li s'a recunoscut dreptul de cât la locul de casă și grădină în întindere de 400 stj patrați, că în speță, mama apelantei de și era văduvă la epoca improprietăririi, însă avînd copii ea nu a putut fi improprietărită cu 11 pogoane care exced dreptul unei văduve fără copii, de cât în numele și pentru copii săi, conform ultimei dispozițiuni a sus citatului articol, și așa fiind nu putea înstreina valabil acele pogoane de pământ ;

Avînd în vedere că pe lângă lipsa dreptului de proprietate a vînzătoarei de mai sus, intimatul nu mai putea cumpăra imobilul în litigiu și din punctul de vedere, că din actele prezentate în cursul procesului, stabilindu-se că la epoca când a cumpărat dânsul era comerciant cârciumar, și-i era interzis a cumpăra, negăsindu-se în condițiunile art. 1 și 20 din legea din Februarie 1879 interpretativă art. 7 din legea rurală, și deci actul de vânzare către dânsul este nul conform sus citatelor articole ;

Avînd în vedere că prescripțiunea de bună credință nu se poate invoca, de oare-ce mai întâi pământurile delimitate sunt imprescriptibile, și apoi în speță fiind vorba de un act nul după lege, el nu poate servi ca just titlu pentru a aduce la prescripție ;

Că în fața celor expuse, apelul făcut de Maria St. Creangă să găsește fondat și prin consecință urmează a fi admis, declarându-se nul actul de vânzare cu care mama sa a înstreinat imobilul în litigiu către intimatul Butărescu ;

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru supleant Ar. Marinescu, tribunalul, admite apelul etc.

(ss) M. Paraschivescu, Ar. Marinescu

p. Grefier (s) I. M. Jiroveanu

JUDECĂTORIA OCOLULUI MOSTIȘTEA, (Ilfov)

Audiența de la 18 Aprilie 1903

Bucur Ion David cu Șerban și Dinu David

Carte de judecată civilă No. 125

Pământ rural. — Dacă femeile se improprietărează cu pământ de cultură. — Văduvă fără copii. — Improprietărire ei cu loc de casă. — Nevêrstnic. — Dacă se improprietărează. — Condițiuni. — Cine figura în tabela de improprietărire. — (Art. 4 din legea rurală de la 1864).

1) După legea rurală din 1864, femeile nu se improprietărează cu pământ de cultură însă se da văduvelor fără copii loc de casă.

2) Asemănat art. 4, ultimul aliniat, din legea rurală de la 1864, nevêrstnicului unui sătean i se da acelaș pământ ce a avut sau a clăcut părintele său la epoca morții sale, dacă văduva și lua îndatorirea de a plăti despăgubirile clăcei.

În asemenea cas, dacă în tabela de improprietărire figura numele văduvei, iar nu al minorului, aceasta înseamnă nu că dânsa era proprietară, ci că dânsa s'a obligat a plăti pentru nevêrstnic despăgubirile clăcei.

Judecata,

Asupra acțiunii de față;

Având în vedere actele prezentate, debaterile părților în instanță, deposițiile martorilor și recunoașterile făcute de părți din care rezultă că pe urma decedatului Ion David, clăceas mort înainte de 1864, au rămas doi copii majori, Șerban Ion David și Dinu Ion David tatăl părților de azi, văduva Dumitra soția defunctului și minorul Bucur Ion David, reclamantul de azi; ambii fii Șerban Ion David și Dinu Ion David au fost împroprietărit la 1864 după cum rezultă din certificatele Primăriei comunei Meri Petchi cu No. 87 și 88/903.

Părții, fii lui Dinu Ion David, stăpânesc pe lângă pământul cu care a fost împroprietărit tatăl lor și $2\frac{1}{2}$ pogoane din pământul cu care se găsește împroprietărită văduva Dumitra Ion David;

Reclamantul revendică acele 2 pog. jum. pretinzând că asupra lor părții nu au nici un drept, căci la 1864 el singur a fost împroprietărit prin mama lui fiind minor la acea epocă;

Având în vedere că chestiunea de a se ști, pentru stabilirea dreptului reclamantului, este aceea, dacă la 1864 a fost împroprietărită personal văduva Dumitra Ion David în care cas părții reprezentând drepturile tatălui lor Dinu Ion David, fiul de asemenea al Dumitrei Ion David, au dreptul la moștenirea ei în concurs cu reclamantul de azi, sau dacă împroprietărirea, s'a făcut numai pe numele Dumitra Ion David, însă asupra minorului Bucur Ion David reclamantul de azi;

Considerând că conform legii rurale din 1864 femeile nu se împroprietăreau cu pământ de cultură și conform art. 4 din menționata lege, se da văduvelor fără copii numai loc de casă;

Considerând că nevârstnicului unui sătean, conform ultimului alinai al art. 4, i se da același pământ ce a avut părintele lui la epoca împroprietărirei;

Considerând că dacă în tabela de împroprietărire figurează numele Dumitra Ion David este că conform art. 4 al. ultim, era obligată a primi împroprietărirea pentru minor, luându-și îndatorirea a plăti despăgubirile clăcei, că această declarație a și făcut-o văduva la comisiunea constituită conform art. 24 din legea rurală, după cum rezultă din declarația autenticată de tribunalul Ilfov secția de Notariat la No. 5626/901 ce se află la dosar;

Considerând deci, că se stabilește din toate acestea că reclamantul a fost împroprietărit la 1864 cu 11 pogoane pământ de cultură;

Că pământul revendicat face parte din acele 11 pogoane;

Considerând că chiar după ajungerea la majoritate a reclamantului, până acum două ani el a fost socotit de părți, proprietar exclusiv pe toate cele 11 pogoane și de doi ani a și usurpat din acest pământ $2\frac{1}{2}$ pogoane;

Că față cu cele ce preced, acțiunea de față se găsește fondată și cată a fi admisă în totul.

Pentru aceste motive, admite, etc.

Jude (s) B. Brezeanu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI I PLOEȘTI

Audiența de la 26 Iunie 1903

Dinu și Ioniță Mihalache cu Vasile Georgescu

Cartea de judecată No. 1393

Embatic. — Contract de embatic cu clausă resolutorie pentru neplata la termen a câștiului convenit. — Dacă se desființează de drept sau desființarea trebuie pronunțată de justiție. — Competință. — (Art. 4, capitolul 5, partea III din Codul Caragea).

1. Contractul de embatic, ca și ori-ce alt contract sinalagmatic, nu se desființează de plin drept pentru neplata câșturilor la termen, chiar dacă această clausă resolutorie a fost prevăzută expres în contract, ci continuă a rămâne în ființă și a și produce efectele lui atât timp cât partea care nu este în culpă nu se va adresa justiției,

care este singură în drept a pronunța desființarea lui.

Chiar sub Codul Caragea, când embaticarul nu și plătea la timp câștul ce era dator a plăti, i se da un termen de șase luni de plată, și dacă nici după acest termen nu plătea, judecata pronunța desființarea contractului de embatic.

2. Jurații comunali nu sunt competenți a se pronunța asupra unei cereri de desființare a contractului de embatic.

S'au ascultat d-nii avocații: Ștefan Niculescu pentru reclamant și G. Dobrescu și I. Niculescu, pentru pârât;

Judecata,

Asupra acțiunii de față,

Văzând actele depuse de împroprietărit, depunerile martorilor audiați în cauză, actul de expertiză stat la dosar, și auzind și concluziunile orale ale împroprietărilor și avocaților lor;

Văzând că prin acțiunea ce a făcut, modificată prin concluziunile orale luate în audiența de la 5 Decembrie 1902, reclamantii Dinu Mihalache și Ioniță Mihalache, tind a se vedea obligat pârâtul Vasile Georgescu, proprietar din Ghirdoveni, să le respecte dreptul de folosință, asupra a trei pogoane pământ arabil, din comuna Mărgineni de jos, (anume descris prin acțiunea scrisă), pământ ce ar fi avut în stăpânire ei și autorul lor de peste 30 ani, ca embaticari, și de care au fost deposedați de către pârât;

Având în vedere, că în sprijinul acestei acțiuni, reclamantii au prezentat un act scris, datat 26 Octombrie 1855, semnat D. Niculescu (autorul pârâtului) și adevărit de sfatul de atunci, din care rezultă că acesta a vîndut lui Mihail sin Neagul (autorul reclamantilor) pentru suma de lei 900, o vie anume arătată prin acest act, cu condițiune ca să plătească otașniță la pogon lei patru zeci, și să plătească embatic, de la 1856 Octombrie 26 înainte, trecând acest drept de embatic și această obligațiune de plată și asupra fiilor acestui Mihail sin Neagul, care sunt reclamantii de astăzi;

Având în vedere că, prin prezentarea acestui înscris, învestit cu toate formele cerute pe vremuri, tradus de expertul Leonida Georgescu, numit de judecată, după cererea împroprietărilor, reclamantii și-au stabilit dreptul lor de embaticari ai pîritului, iar prin depunerile martorilor audiați cu ocaziunea descinderi locale făcute se stabilește și identitatea pământului arătat prin înscris, cu acela stăpânit și reclamat de la pârât;

Considerând, că, în ceea ce privește alegațiunea pîritului, cu privire la resilierea de plin drept a acestui contract, prin neplata la termenul stipulat a arendei convenite, ea nu este nici de cum fondată, chiar dacă această neplată, s'ar adevăra în fapt;

Ca, în adevăr, deși în speța condițiunea sa mai bine zis, clausa resolutorie, a fost stipulată expres, în acest contract de embatic, pentru neplata la termen a câșturilor convenite, totuși chiar într'un asemenea cas, neîndeplinirea acestei obligațiuni, nu aduce deplin drept desființarea contractului, ci el continuă de a rămâne în ființă și de a și produce efectele lui, atât timp cât partea care nu este în culpă, nu se va adresa justiției ca să pronunțe desființarea lui. Faptul că o asemenea clausă resolutorie, a fost prevădută expres în contract, nu schimbă întru nimic soluțiunea ce se dă de ordin orî cărui contract sinalagmatic, cât privesce resilierea lui, pentru îndeplinirea clauselor stipulate prin el, din momentul în care părțile n'au manifestat voința, de a da acestei clause o întindere mai mare, de cât aceea pe care legiuitorul a subînțeles pentru orî ce contract sinalagmatic;

Considerând, de asemenea, că și după dispozițiunile art. 4, capitolul 5, partea III-a, din Codul Caragea, când stăpânul clădirei sau sădăriei, nu dădea în timp de trei ani, ceea ce s'a tocmit a da, proprietarul, nu era de drept reintegrat în stăpânirea imobilului supus embaticului, ci în asemenea cas, embaticarul trebuia să se tragă la judecată, și după ce-și va da judecata soroc de 6 luni, și iarăși nu va plăti, atunci să se prețuiască lucrul cel sădit sau clădit, în starea ce se va găsi, și să-l răscumpere stăpânul locului, iar clăditorul să se isgonească. Prin acest articol, legiuitorul Caragea a cautat să asigure pe embaticar față de stăpânul pământului, îngrădind întru cât va dreptul acestuia de a re-lua pământul dat în embatic, atunci când nu i se plătea la

timp câșturile stipulate. Motivele erau, că se putea întâmpla, ca în interval de doi sau trei ani, pământul supus embaticului să nu producă nimic, și embaticarul să nu poată plăti la timp, ceea ce se cuvenea stăpânului, expunându-se prin aceea a-și vedea perdută folosința pământului luat cu embatic; Că așa fiind, alegațiunea părâtului urmează a fi înlăturată ca neintemeiată;

Considerând că în ceea ce privește cererea de amânare, spre a se stabili că reclamații au fost chemați în judecata jurilor comunali pentru neplata embaticului, ea este inutilă în cauză, intru cât chiar dacă s'ar dovedi că o asemenea cerere ar fi fost făcută, ea nu este de nici un folos real, prin faptul că jurii comunali nu erau competenți să se pronunțe asupra desființării contractului de embatic, visată de articolul sus citat din Codul Caragea;

Că, în adevăr, dacă după dispozițiunile acestui articol, urma ca în cas de neplată să facă cerere pentru desființarea embaticului, o asemenea cerere incontestabil că urma să fie făcută înaintea unei instanțe competente, care în timpul de față, numai judecătoria comunală, nu putea fi;

Pentru aceste motive, admite acțiunea, etc.

Jude-ajutor (s) Nic. M. Părvulescu.

Interpretarea art. 239 Pr. civ.

Jurământul more-judaico, e titlul unui articol, apărut în *Curierul Judiciar* din 19 Octombrie 1903, prin care autorul caută să arate că de la punerea în aplicare a noului Cod de procedură civilă, s'a tăiat controversa în privința chestiunii de a se ști dacă evreilor trebuie a li se da jurământul *more-judaico*, terminând prin a conchide negativ.

Reluând această chestiune în discuțiune, nu voesc să susțin că jurământul *more-judaico*, e singura formă de jurământ admisibilă pentru Evrei, ci, că și ați, ca și sub imperiul vechiului Cod de procedură, pentru un motiv sau altul, se poate admite sau respinge această formă de jurământ, după cum judecătorul e de o opinie sau alta.

În adevăr, principalul argument că controversa s'a tăiat este fericita redacțiune a art. 239 Pr. civ. care dice: «*Jurământul se va face în audiența în care a fost admis*»; de unde conclusia că, de oare ce pentru jurământul *more-judaico* sunt niște formalități deosebite, pentru îndeplinirea cărora trebuie oare care timp, judecătorul, neputând amâna prestarea jurământului pentru altă zi, în mod indirect această formă de jurământ devine inadmisibilă.

În susținerea acestei argumentațiuni se mai invoacă și faptul că noua redacțiune a art. 239, diferă de redacțiunea care o avea sub legea veche, pentru că, pe când textul vechi dicea: «*jurământul se va face în audiența următoare, afără numai dacă împrejurările cer să se facă îndată*»; textul nou cere ca *jurământul să se facă în audiența în care a fost admis*, și de aci, un motiv mai mult că și intențiunea legiuitorului a fost de a tăia această controversă.

Din comparațiunea acestor texte însă, am putea spune mai de grabă că sub legea veche regula era că jurământul să fie făcut într-o audiență viitoare și numai când judecata credea, și după împrejurări, putea fi făcut și în aceeași zi, pe când după legiuitorul din 1900 regula e că jurământul să se facă în aceeași zi, legiuitorul ne statuând de cât despre ceea ce se întâmplă mai des. Ast-fel judecătorul poate foarte bine, amâna prestarea jurământului pentru altă zi — independent dacă e deferit unui Evreu sau unui Creștin — când partea va

cere și el va aprecia motivele amânării precum ar fi pentru a-și face socotelile, a verifica registrele, a se gândi mai matur etc. Dar pe lângă aceste cazuri, cari sunt lăsate la aprecierea judecătorului, mai sunt și altele în cari judecătorul e nevoit chiar a amâna prestarea jurământului pentru altă zi, așa de ex. când partea căreia i se deferă jurământ, e absentă și reprezentată prin avocat, când prin urmare jurământul trebuie comunicat, etc.

Așa dar, prestarea jurământului se poate face și în altă zi, și ca probă că e așa mai avem și art. 245 Pr. civ. care dice: «*Nevenirea părții căreia s'a dat jurământul la ziua și locul însemnat spre a-l săvârși se va considera ca o nevointă din parte-i de a primi să jure*». Ce sens ar avea acest articol dacă nu s'ar admite că prestarea jurământului nu ar putea avea loc și în altă zi de cât aceea în care a fost admis?

Și dacă ar fi să ne uităm la intențiunea legiuitorului, apoi din spiritul acestui articol ar putea rezulta tocmai contrariu, că legiuitorul n'a avut intențiunea de a tăia controversa; căci dacă ar fi vizat numai amânarea jurământului pentru motive de imposibilitate, de ex. când partea lipsește, ar fi zis pur și simplu: *nevenirea părții la ziua fixată* Orî, textul citat vorbește și despre locul unde are să se presteze jurământul, ca și când ar face aluzie la *sinagogă*, sau în or ce caz lasă să se înțeleagă că jurământul se poate face și în alt loc afară de judecatorie ori tribunal, după cerințele cultului.

Rămâne dar stabilit că jurământul se poate face și în altă audiență de cât aceea în care a fost admis.

În tot cazul dispozițiunile articolului 239 nu sunt sub pedeapsă de nulitate, și așa cum e redactat nu opresce pe judecător a amâna jurământul pe altă zi, cu singura obligațiune pentru judecător de a motiva amânarea în jurnalul său.

Conchid că: dacă prestarea jurământului poate fi amânată pentru un motiv sau altul, destul să fie un motiv, nu ved de ce, judecătorul, care după opinia lui crede că Evreilor nu li se poate da de cât jurământul *more-judaico*, n'ar putea pentru acest motiv amâna prestarea pentru altă zi când se va îndeplini formalitățile cerute pentru acest fel de jurământ.

Așa fiind, chestiunea jurământului *more-judaico* rămâne încă în picioare și sunt tribunale cari, chiar sub imperiul noului art. 239 au admis această formă de jurământ.

G. I. Demetriu

5 Noembrie, 1903

Jude-ajutor, T.-Severin

CĂTRE ABONAȚI

Urmând a se încheia socotelile cu ocazia finitului anului, facem un călduros apel către toți domnii abonați a bine voi să-și achite abonamentele datorate cât mai neîntârziat, fie în mâinele vechilor noștri incasatori autorizați: **I. Riveanu** pentru provincie și **M. Herişescu** pentru Capitală, de la cari vor primi chitanțe din registru asousch, fie direct către d-l **Codreanu** prin mandat postal, la administrația ziarului.

Tabla de materii ce va apare luna viitoare nu se va distribui de cât numai celor ce vor fi la corrent cu plata.